

tror jeg er fuldstændig forkert. Jeg er ganske overbevist om, at de, der er født i Byerne og opvokset under Byforhold, har meget smaa Betingelser for at drive Nutids-Landbrug, og hvis Staten hjælper dem dertil, bliver det til Skuffelse baade for Staten og de paagældende selv. Jeg er endvidere overbevist om, at selv om de er født ude paa Landet, men i de unge Aar er gaaet ind til Byerne, fordi de i Ungdommen har haft Lyst til anden Virksomhed og er blevet vænnet til de Forhold, nytter det ikke noget, at vi tager dem tilbage, selv om vi hjælper dem til et Landbrug; det viser sig Gang paa Gang, at netop den Slags Folk skuffer, naar vi f. Eks. giver dem et Husmandsbrug i Hænde; det viser sig Gang paa Gang, at skal det gaa godt, skal de drive et Husmandsbrug saaledes, at de kan svare de Afgifter, Staten forlanger, og selv faa Fornøjelse og Udbytte deraf, skal de være kendt med Landbrugsforhold fra Ungdommen af og være oplært derved. Jeg tror derfor, vi skal sætte os det Maal at hjælpe dem, der er født ude paa Landet og har Lyst til at blive ude paa Landet, men mangler de økonomiske Evner, og jeg tror, det Udtryk er fuldkommen forkert, som det ærede Medlem Hr. Olufson brugte, ligesom henvendt til os, om vi vilde lade Jordlovgivningen ligge brak. Jordlovgivningen herhjemme ligger ikke brak, og der er slet ingen Sandsynlighed for, at den i den nærmeste Fremtid kommer til at ligge brak, selv om vi ikke tager nye Veje i Brug.

Da Forholdet er, som jeg her har nævnt, mener jeg slet ikke, det er nødvendigt at gaa de Veje, Regeringen gennem disse Lovforslag foreslaar, jeg mener f. Eks. ikke, det er nødvendigt at gaa til Ekspropriation, det er en Kendsgerning, at der er Jord nok at faa til Købs i det frie Marked, jeg tror ikke, man har Lov til at sige, at Jorden er i en urimelig Pris, thi det er en Kendsgerning, at der overhovedet ikke kan nævnes een Vare, som fra 1913 til i Dag er steget saa lidt i Pris som Jord, det viser de gentagne Jordvurderinger. Jeg henviser til et ganske konkret Eksempel. Naar Statens Jordlovsudvalg for godt og vel en Maanedes Tid siden i Vestjylland købte en af de bedste Gaarde med, hvad man med fuld Ret kan kalde godt og vel middelgod Jord, til en Pris af 515 Kr. pr. Td. Land gennemsnitlig, kan man i Virkeligheden ikke sige, det er en urimelig Jordpris. Jeg tror aldeles ikke, man kan gaa ud fra, at selv om Staten gik til Ekspropriation, vilde den ad den Vej faa billigere Jord. Det tror jeg langtfra.

Nu kan man sige som saa: Ja, hvis vi gennemfører Ekspropriationen paa det Grundlag, at Jorden skal betales efter Jordværdi, efter Ansættelse til Grundskyld, og saa maaske med et Tillæg af indtil 10 pCt for Afsavn, bliver det i alt Fald billigere Jord. Saadan vil man jo sige. Men dèr er det ret interessant at se paa § 9 i Lovforslaget om Vilkaar for Overtagelse af Jord i offentligt Eje, for dèr staar vi netop overfor det Spørgsmaal, hvordan Staten vil optræde, hvordan Staten ønsker at staa. Hvis den f. Eks. har givet en Mand en Tillægspareel, og vedkommende efter nogle Aars Forløb ønsker at sælge sit Brug, saa siger Staten, at han ikke skal have Lov til at tage den Fortjeneste, der ligger paa denne Tillægspareel, fordi han har faaet den til Jordværdien, til Grundskylden. Hvis det viser sig, at den i Handel og Vandel er mere værd, vil Staten have den Fortjeneste. Med andre Ord: naar Staten selv afstaar Jord, vil den ikke nøjes med Jordværdien, med Handelsprisen. Derimod har den let ved at sige til Landmændene: I kan udmærket godt afstaa jeres Jord til Jordværdien, uden Hensyn til om Handelsprisen og den egentlige Værdi ligger betydeligt højere. Det er en gammelkendt Sag, at man kan let holde Gilde, naar man kan lade andre betale, og det er ogsaa ud fra den Forudsætning, den højtærede Landbrugsminister handler i dette Tilfælde. Det er saa aabenbart i Strid med selve Grundlovens Bestemmelse om, at der ikke kan eksproprieres, uden at der skal gives fuld Erstatning, og det er en kendt Sag, at Grundskyldansættelsen, Grundskyldvurderingen aldeles ikke er i Overensstemmelse med den virkelige Handels- eller Brugspris. Det er langt, langt fra. Det er ogsaa fuldkommen uretfærdigt at forlange, at nogen skal afstaa deres Jord til den Pris, for Forholdet er endvidere det, at Jordværdien og Bygningsværdien — og man kan tage baade Besætning, Maskiner og Redskaber med — i Virkeligheden er knyttet sammen. Hvis man ved Ekspropriation tog al Jorden fra en Mand, vilde det sige, at man samtidig tog en betydelig Del af hans Bygningsværdi, for Bygningerne har kun fuld Værdi, naar de hører sammen med Jorden, og man vilde ogsaa delvis tage Værdien af hans Besætning, hans Maskiner og Redskaber, og eksproprierer man 25 pCt. af hans Jordareal, eksproprierer man i mange Tilfælde samtidig 25 pCt. af hans Bygningsværdi, der, som jeg har sagt, hører sammen med Jordværdien. Derfor